

curriculum.nu

VANDAAG WERKEN AAN HET ONDERWIJS VAN MORGEN

slo

Jeroen Bron
Han Noordink

Docentendag NVLM - 14 februari 2020 - Den Haag

Doelen workshop

Deelnemers hebben...

- een beeld van de doelen van curriculum.nu en het beoogde vervolgtraject (kerndoelen en bouwstenen bovenbouw)
- een beeld van de inhouden van de voorstellen M&M en Burgerschap van cc.nu
- kennis gemaakt met de *kaartjes* met inhouden van M&M en Burgerschap en hoe deze gebruikt kunnen worden
- zich een beeld gevormd van wat de ontwikkelingen rond curriculum.nu voor maatschappijleer kan betekenen.

Programma

0-5 introductie

5-10 traject van curriculum.nu

10-20 presentatie inhoud voorstel M&M

20-35 werken met inhouden (kaartjes) M&M

35-40 kort delen van impressies

40-50 presentatie inhoud voorstel Burgerschap

50-65 werken met inhouden (kaartjes) Burgerschap

65-75 kort delen van impressies *en aansluitend*
reflectie op voorstellen M&M en Burgerschap BU;
welke kansen liggen er voor maatschappijleer

Doelen curriculum.nu

**KENNEN &
KUNNEN**

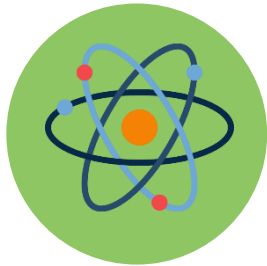
SAMENHANG

**DOORLOPENDE
LEERLIJN**

OVERLADENHEID

EIGEN RUIMTE

BALANS

Leergebieden

Digitale
geletterdheid

Burgerschap

Rekenen &
Wiskunde

Engels / Moderne
vreemde talen

Kunst & Cultuur

Mens &
Maatschappij

Mens & Natuur

Nederlands

Bewegen & Sport

Waarom ?

- Vorige herziening doelen is van tenminste 13 jaar terug.
- Minister en Kamer wil twee nieuwe leergebieden: Digitale geletterdheid en Burgerschap.
- Tussentijdse herzieningen zijn ad hoc en gefragmenteerd uitgevoerd (Onderwijsraad): samenhangende herziening van belang.
- Huidige kerndoelen voor het PO en het VO zijn los van elkaar ontwikkeld: met als gevolg breuk in leerlijn.
- Huidige kerndoelen zijn vaag en daardoor voor het onderwijs minder bruikbaar (afhankelijk van methodes).

Wat blijft hetzelfde, wat wordt anders?

Wat blijft hetzelfde?

Kerdoelen blijven bestaan.

Scholen blijven vrij om invulling te geven aan *hoe* les te geven.

De 7 bestaande leergebieden blijven bestaan.

Veranderingen

Betere doorlopende leerlijn

Meer ruimte voor schooleigen keuzes

2 nieuwe leergebieden: Digitale Geletterdheid en Burgerschap en nieuwe accenten in de 7 bestaande leergebieden

Meer samenhang tussen én in de leergebieden

Aandacht voor brede vaardigheden en mondiale thema's

Klik om de stijl te bewerken

Ontwikkel**teams**

- 9 x 16 leraren
- Ontwikkelen tijdens driedaagse sessies een visie, grote opdrachten en bouwstenen voor een leergebied
- Presenteren tussenresultaten tijdens feedbackbijeenkomsten
- Besluiten welke feedback leidt tot aanpassing van het tussenproduct

Ontwikkel**scholen**

- Geven input en feedback op tussenopbrengsten van de ontwikkelteams vanuit leerlingen, ouders en leraren
- Werken aan eigen curriculumprojecten delen ervaringen

Opdrachten

VISIE

De visie geeft aan waarom het leergebied belangrijk is voor leerlingen in het po en vo met het oog op hun leren, werken en leven in de toekomstige samenleving.

GROTE OPDRACHTEN

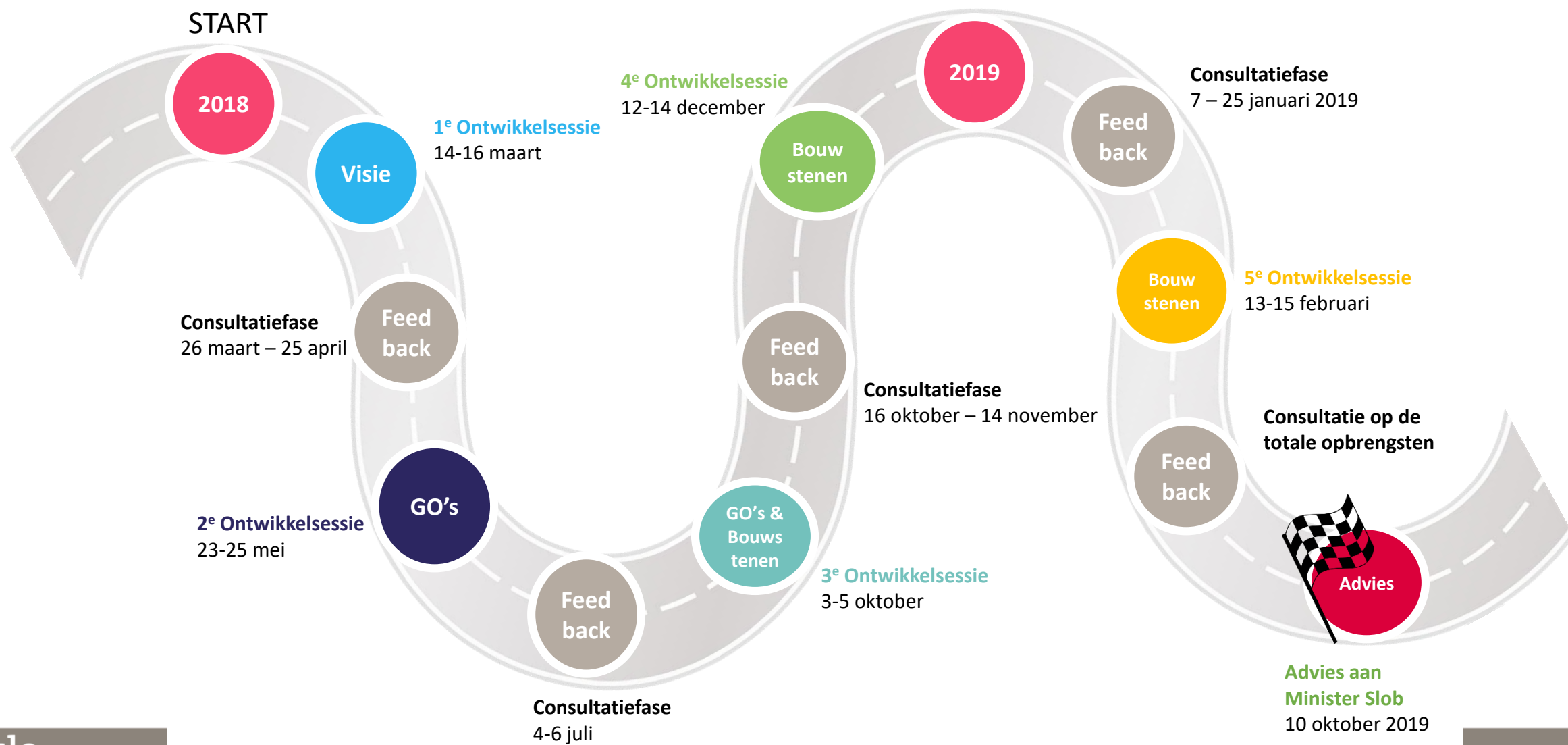
De grote opdrachten beschrijven de kern van wat leerlingen nodig hebben om de wereld te kunnen begrijpen (kennis) en om in de wereld adequaat te kunnen handelen (vaardigheden).

BOUWSTENEN

De bouwstenen van kennis en vaardigheden in een doorlopende leerlijn van onderbouw po en met bovenbouw vo.

Roadmap

De bouwstenen MM

Plaats en ruimte

Tijd en chronologie

Welvaart, schaarste en verdeling

Welzijn

Ethiek

Diversiteit

Macht en gezag

Vraagstukken: globalisering,
technologie, duurzame ontwikkeling,
ongelijkheid

Denken in betekenis

Denken vanuit actoren en structuren

Denken in oorzaken en gevolgen

... in overeenkomsten en verschillen

Denken in continuïteit en verandering

Denken vanuit de ander en jezelf

Denken vanuit meerdere perspectieven

Werkwijzen

- informatie verwerven/verwerken
 - onderzoeken
- waarderen, redeneren, argumenteren

MM - onderwijs

Tijd en chronologie

Denken in betekenis

Denken in oorzaken en gevolgen

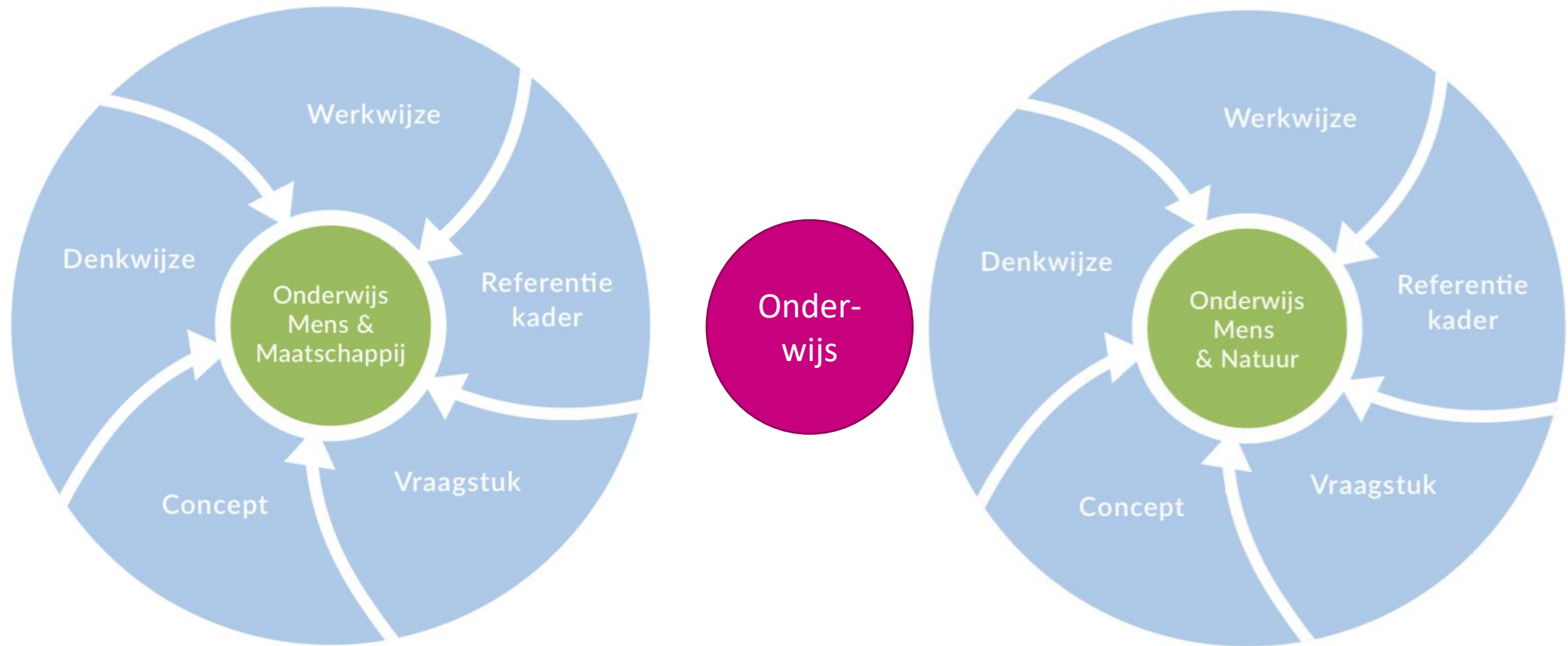
Diversiteit:
cultuur, identiteit en mensbeeld

Denken vanuit meerdere perspectieven

Ongelijkheid

onderzoeken

Mens & Maatschappij en Mens & Natuur: één structuur

Op zoek naar maatschappijleer binnen Curriculum.nu

Burgerschap

- Democratie (3 GO's)
- Diversiteit en identiteit(3 GO's)
- Mondiale thema's (Duurzaamheid, globalisering, technologie, digitaal burgerschap)
- Denk- en handelwijzen (9)
- Waarden: vrijheid, gelijkheid, solidariteit

Ongelijkheid

Globalisering

Maatschappijleer

Technologie

Duurzame
ontwikkeling

M & M

- Ruimte
- Tijd
- Welvaart
- Welzijn
- Ethiek
- Diversiteit
- Macht en gezag
- Denkwijzen
(o.m. meerdere perspectieven;
denken in betekenis)
- Werkwijzen
(o.m. onderzoeken;
waarderen/oordelen)

Burgerschap

- Een unicum: voor het eerst uitgewerkt als leerplan voor een te onderscheiden Leergebied Burgerschap
- Het voorstel biedt een gemeenschappelijke taal voor zowel po als vo, om aspecten van burgerschap te herkennen en aan te duiden.
- Het voorstel doet geen uitspraken over de positie (vak, leergebied, vakoverstijgend, schoolcultuur) maar toont wel duidelijk de samenhang met andere leergebieden.
- Het biedt een doorlopende leerlijn in vier fasen voor basis- en voortgezet onderwijs.
- Bouwstenen bieden richting voor scholen, maar er blijft ruimte en een verantwoordelijkheid voor schooleigen invulling.
- Het voorstel is zoveel mogelijk inhoudelijk afgestemd op het concept wetsvoorstel burgerschapsonderwijs
 - Nadruk op democratische rechtsstaat;
 - Burgerschapsonderwijs is brede verantwoordelijkheid;
 - Basiswaarden vrijheid, gelijkheid, solidariteit
 - Sociaal-maatschappelijke competenties.

Inhoudelijke kern (1)

- De kern van burgerschap wordt gevormd door de **thema's**:
 - democratie en
 - diversiteit...
- ...en leerlingen uitdagen tot het leggen van verbanden tussen de eigen leefwereld en de grotere (**mondiale**) **maatschappelijke vraagstukken**:
 - Globalisering
 - Duurzaamheid
 - Technologie

Inhoudelijke kern (2)

- Gebaseerd op ***basiswaarden van de democratische, pluriforme samenleving:***
 - Vrijheid
 - Gelijkheid
 - Solidariteit
- Negen uitgewerkte ***denk- en handelwijzen:***
 - communicatie
 - overleg en conflicthantering
 - handelsperspectief
 - onderzoek
 - kritisch denken
 - affectieve empathie
 - cognitieve empathie
 - moreel oordelen
 - ethisch redeneren en handelen

Burgerschap

Bouwstenen

1. Vrijheid en gelijkheid
2. Macht en inspraak
3. Democratische cultuur
4. Identiteit
5. Diversiteit
6. Solidariteit
7. Digitaal samenleven
8. Duurzaamheid
9. Globalisering
10. Technologisch burgerschap
11. Denk- en handelwijzen

Meer weten over de opbrengsten?

- Kamerdebat 5 maart
- www.curriculum.nu

